

AARHUS

A. Hertzums Vej 2
Postboks 5134
8000 Aarhus C
Telefon: 70 22 93 30
aarhus@socialeretshjaelp.dk

KØBENHAVN

Bragesgade 10, 2. sal
Postboks 585
2200 KBH N
kbh@socialeretshjaelp.dk

KONTAKTOPLYSNINGER

www.socialeretshjaelp.dk
CVR-nr.: 35499148

Bandemedlemmer skal vises den rigtige vej ud

Siden 2007 har Den Sociale Retshjælps Fond beskæftiget sig med tidligere, nuværende og kommende kriminelle økonomiske og juridiske problemer. I 2011 blev denne indsats hævet med oprettelsen af Fængselsrejseholdet, en afdeling, som specifikt har fokus på de tidligere, nuværende og kommende kriminelle. Fængselsrejseholdet tager ikke kun imod henvendelser, men udfører opsøgende arbejde på fængsler og pensioner, så alle kan få den hjælp, de har brug for. I 2011 så også et andet projekt dagens lys – Streetmanager, som har særligt fokus på de unge, der bor i udvalgte socialt belastede boligområder. Det er ressourcestærke unge fra selv samme boligområder, som fungerer som Streetmanagers og skal sikre, at de unge får en helhedsorienteret hjælp til at komme ud af det kriminelle miljø, hvilket betyder, at det ikke bare er deres økonomiske og juridiske problemer, der skal tages hånd om, men diverse problematikker såsom misbrug, ludomani, manglende uddannelse m.m.

Gennem Den Sociale Retshjælps Fonds arbejde har organisationen altså et indgående kendskab til ikke bare det kriminelle miljø, men også bandemiljøet og grundet tidens stigende tilslutning til bandemiljøet, ser Den Sociale Retshjælps Fond sig nødsaget til at kommentere på exitindsatsen i forbindelse hermed.

I en rapport fra august 2014 fastslog justitsministeriet, at bandemedlemmer ikke har brug for hjælp fra myndigheder, når de forlader de kriminelle grupperinger. Denne påstand bygges på oplysninger om registrerede medlemmer af rockerklubber og bander i Politiets Efterforskningsstøtte Database, PED, i juni 2009, oktober 2012 og oktober 2013. Her viser det sig, at knap en tredjedel af de 2647 personer, der var registreret som bandemedlem, er ophørt med at være aktive, idet de i løbet af perioden er blevet slette af registret og derved ikke længere fremstår som bandemedlemmer. I samme periode havde kun 83 bandemedlemmer gennemført eller var i gang med et exitprogram, og det konstateres derfor, at bandemedlemmerne er kommet ud af miljøet på egen hånd.

Der er flere undersøgelser, der viser, at medlemskab af en bande er tidsbegrænset, og mange søger ud på egen hånd, når de er blevet ældre. Men dette betyder ikke, at der ikke er brug for exitindsatser. Tværtimod har både bandemedlemmer og almindelige kriminelle brug for hjælp til at komme ud af det miljø, de befinder sig i. Der er mange forhold, der skal tages højde for, hvis man vælger at forlade det kriminelle miljø. Således er der mange forskellige faktorer, der skal tages hånd om, og dette kan være svært at overskue og få styr på, på egen hånd. Som eksempler kan nævnes:

- Mentorer: unge, der forlader det kriminelle miljø mister hele deres netværk, sammenhold og familielignende struktur. De har derfor brug for en person, der kan følge, rådgive og støtte dem; de har brug for en person, der kan lære dem, hvordan man begår sig i systemet på reel vis
- Familien og nære relationer: En motiverende og støttende familie og gode venner kan give den unge den opbakning han/hun har brug for, for at være stærk nok til at holde sig fra miljøet. Men samtidig kan disse personer fastholde personen i miljøet, hvis de selv begår sig heri. Det kan derfor være nødvendigt at tage højde for personens nære relationer, hvis de ønsker et exit.
- Finde egnet bolig/fjerne den unge fra miljøet: De fleste vil have behov for at starte på at starte på en frisk og flytte et nyt sted hen, hvor gamle relationer ikke fastholder den unge i situationen. Den unge kan derfor have brug for hjælp til at finde et passende sted at bo og
- Starte job og uddannelse: mulighed for et arbejde eller uddannelse er noget der kan have en afgørende betydning for de unges exit fra det kriminelle miljø, da det giver dem et alternativt fællesskab og følelsen af, at man har noget at miste, kan være en motivationsfaktor for at forlade

AARHUS

A. Hertzums Vej 2
Postboks 5134
8000 Aarhus C
Telefon: 70 22 93 30
aarhus@socialeretshjaelp.dk

KØBENHAVN

Bragesgade 10, 2. sal
Postboks 585
2200 KBH N
kbh@socialeretshjaelp.dk

KONTAKTOPLYSNINGER

www.socialeretshjaelp.dk
CVR-nr.: 35499148

miljøet. Et fast job og en stabil økonomi betyder også, at man ikke har behov for at få penge andet steds fra. De unge har sjældent gennemført en uddannelse og har brug for en hjælpende hånd til at komme i gang med dette eller få et job

- Diverse former for behandling: hvis den unge skal lykkes med at skabe sig et godt liv uden for det kriminelle miljø er det vigtigt, at der bliver taget hånd om alle den unges problemer. Derfor skal de unge have tilbudt psykologhjælp, behandling for fysiske skavanker, misbrugsbehandling, anger management, ludomanirådgivning, gældsrådgivning og juridisk rådgivning alt efter hvilke problemer de slås med. Misbrugsbehandling og gældsrådgivning er særlig vigtige, da det ofte er jagten på penge (til at opfylde sig misbrug eller afbetale sin gæld), der fastholder de unge i miljøet.

At påstå at bandemedlemmer ikke har brug for hjælp til disse og andre forhold er i Den Sociale Retshjælps Fonds optik, baseret på egne erfaringer, forrykt. Det er også vigtigt at huske på, at det ikke bare handler om, at få de unge ud af det kriminelle miljø, men også sørge for at de kan få en uddannelse og varetage et job, så de kan blive en bidragende del af samfundet. Før de unge er i stand til dette skal alle deres problematikker behandles og tages hånd om – og der vil i langt de fleste tilfælde være brug for eksperter før der kan komme styr på deres psyke, fysiske helbred, misbrugsproblemer samt deres økonomiske og juridiske situation.

Bandemedlemmer, og for den sags skyld også almindelige kriminelle, vil i de fleste tilfælde have brug for hjælp til at komme ud af miljøet og skabe sig et ordentlig liv – de har bare ikke brug for den hjælp, de på nuværende tidspunkt bliver tilbudt. For det første er der et større behov for "mandsopdækning" af den kriminelle i exit. Det er ikke nok, at den kriminelle i exit kun er i kontakt med sin mentor en gang om ugen, da det er en og svær proces at lære at begå sig på en arbejdsplads og i det sociale rum generelt, og den kriminelle i exit har brug for en tilstedeværende mentor til at vise vejen. Den Sociale Retshjælps Fond mener, at halfway houses, som man f.eks. kender det fra USA, vil være en fornuftig løsning, da de kriminelle i exit her vil få en kontinuerlig støtte i deres overgang til et almindeligt liv. Men det største problem er nok, at der ikke handles hurtigt nok, når den kriminelle gerne vil i exit. Der går for lang tid fra ønske til handling, og dette kan måske også være en forklaring på, at der er så mange kriminelle, der har klaret det selv – det bliver set som en nødvendighed, hvis tingene skal ske hurtigt nok og blive en realitet.

Tallene viser, at flere bandemedlemmer har taget vejen ud af det kriminelle liv på egen hånd. Men det er ikke ensbetydende med, at de ikke har behov for hjælp til deres exit – og det betyder bestemt ikke at det er optimalt at de klare det på egen hånd. For at sikre at den tidligere kriminelle bliver en bidragende del af samfundet, er der som nævnt mange forskellige forhold, der skal tages hånd om. Forhold, som der skal eksperthjælp til for at optimere chancerne for, at den tidligere kriminelle fastholdes i sit exit og får styr på sin nye tilværelse.

Skulle der være spørgsmål til ovenstående, kan undertegnede kontaktes på telefon 70 22 93 30 på hverdage mellem kl. 9.00 og kl. 17.00 eller via e-mail på innovation@socialeretshjaelp.dk.

Med venlig hilsen

Sandy Madar

Direktør, Den Sociale Retshjælp